

بررسی عوامل موثر در همسرآزاری در زنان ارجاع شده به مرکز پزشکی قانونی کرج در سال ۱۳۸۴

سعید شعبانی^۱، نسرین منصورنیا^۲، محمد علی منصورنیا^۳، نغمه السادات بحرانی^۴

^۱ استادیار، متخصص پزشکی قانونی، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج
^۲ متخصص داخلی، مرکز پزشکی قانونی شهرستان کرج
^۳ دانشجوی PhD اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۴ پزشک عمومی، مرکز پزشکی قانونی شهرستان کرج

چکیده

سابقه و هدف: خشونت علیه زنان نوعی آسیب اجتماعی پنهان است که در همه جوامع دیده می‌شود. این معضل اجتماعی خود زمینه‌ساز بروز سایر مشکلات بهداشتی و اجتماعی در قربانیان خشونت به شمار می‌رود. این مطالعه سعی دارد با بررسی موارد ارجاعی به مرکز پزشکی قانونی کرج، عوامل موثر در بروز این پدیده را شناسایی کند.

روش بررسی: در این پژوهش مورد-شاهدی برای ۱۰۰ زن متاهلی که به دلیل همسرآزاری از مراجع قضائی به مرکز پزشکی قانونی کرج در سال ۱۳۸۴ ارجاع شده بودند و ۱۰۰ زن متاهلی که به دلیل دیگری به این مرکز مراجعه و هرگز سابقه همسرآزاری نداشتند، پرسش‌نامه‌ای تکمیل گردید.

یافته‌ها: با افزایش سن زن و مرد فراوانی همسرآزاری کاهش می‌یافت. بین سطح تحصیلات زنان یا مردان و همسرآزاری ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. وجود سابقه درگیری با قانون و ارتکاب جرم در همسران زنان ($p < 0/001$)، داشتن همسر دیگر ($p < 0/001$)، میزان پایبندی به مسائل دینی و مذهبی مردان ($p < 0/001$) و اعتیاد در همسران زنان ($p < 0/001$) در بروز همسرآزاری موثر بود.

نتیجه‌گیری: سن پایین زن، اعتیاد مرد، رفاه اقتصادی پایین خانواده مرد مهم‌ترین عوامل موثر در بروز همسرآزاری به شمار می‌روند. همچنین نداشتن علاقه به همسر، عدم تفاهم بین زوجین، عهده داشتن سرپرستی فردی از خانواده همسر، عدم پایبندی به مسائل مذهبی همسر، تعدد زوجین، وجود خشونت علیه کودکان در خانواده و سابقه ارتکاب سایر جرائم با همسرآزاری ارتباط دارد.

واژگان کلیدی: همسرآزاری، زنان، پزشکی قانونی.

مقدمه

سالمندان می‌باشند. اگر چه زن‌آزاری سابقه‌ای طولانی دارد، ولی از سال ۱۹۷۰ در آمریکا به آن دسته از زنانی که با شکایت همسرآزاری مراجعه کردند توجه خاصی شد و اهمیت آن به اطلاع عموم رسانده شد (۱). در جهان امروز خشونت نسبت به زنان یکی از مسائل بزرگ بهداشت عمومی به حساب می‌آید و در طی دهه‌های اخیر به صورت پدیده‌ای همه‌گیر در آمده است. همچنین همسرآزاری خود زمینه‌ساز مشکلات بهداشتی دیگری است، بطوری که زنان مورد ضرب و شتم ۴-۵ برابر بیش از زنان دیگر به درمان‌های روحی نیاز پیدا

همسرآزاری یکی از آسیب‌های اجتماعی پنهان است که معمولاً در محیط بسته خانه شکل می‌گیرد و سبب از هم گسیختگی کانون خانواده می‌شود. قربانیان اصلی خشونت در محیط خانواده در مرحله نخست زنان و پس از آن کودکان

آدرس نویسنده مسئول: کرج، عظیمیه، مرکز پزشکی قانونی شهرستان کرج، سعید شعبانی

(email: saeed_shaabani_Doc@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۶/۱۲/۱۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۷/۷/۲۰